

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

PERIODICH SATIRICH

HUMORÍSTICH, ILUSTRAT Y LITERARI

DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA

10 céntims cada número per tot Espanya

Números atrassats 20 céntims

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ
LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona, cada trimestre Espanya, 3 pessetas
Cuba, Puerto Rico y Extranger, 5

HOMENATJE A MOSSEN CINTO ó CADA HÚ ES COM ES

Els uns li portan una corona.

Els altres li portan el compte.

CRÓNICA

Si hagués prosperat la proposició del Sr. Pella y Forgas obligant a las institucions subvencionadas per l' Ajuntament a ensenyar la gramática catalana, 'ls que hagueran passat més grans apuros haurían sigut els professors de aqueixas escoles. Perque lo qu' els haurían dit:—¿Com ensenyar una asignatura qu' encare no existeix? ¿Com inculcar unas reulas qu' encare estan per precisar?

No crech que hi haja un sol catalanista que tingui la pretensió de sostenir qu' existeix una Gramática catalana ab autoritat suficient per imposarse com a llibre de text. Desde comensos del sigle passat per en Ballot, fins a principis del actual pel jesuïta Grandia y en Pompeu Fabra, s' han fet diversos ensaigs ab més ó menos acert; pero de cap d' ells se pot dir:—Aquest es el bó; aquest es el que pot servir pera ensenyar a parlar y escriure correctament l' idioma catalá. Si ni en las qüestions ortográficas més insignificants hi ha hagut fins ara acort ¿vol dirnos el Sr. Pella ab ó am quina Gramática s' ha d' ensenyar als noys la llengua catalana, sense que 'n surtin marejats y de segur més tontos que avants de posarse a apéndrela?

Poch més ó menos lo mateix que de la Gramática se pot dir de la Historia de Catalunya, treball qu' encare está per escriure... s' enten, una historia verídica, ben fonamentada, purgada de faulas, llegendas y patriotismes més ó menos infantils. Si encare no s' ha posat en clar la qüestió del Parlament de Casp, que per uns sigué una solució altament patriótica, mentres que altres sostenen que d' ella arranca l' actual desgracia de Catalunya—regió que ab tot y ser la més rica y próspera d' Espanya, s' empenyan en dir qu' es la més desgraciada—¿quins conceptes precisos y fidels a la veritat podrián inculcar als tendres deixebles de las escoles els mestres encarregats d' ensenyals'hi la Historia de la terra?

Els partidaris de la personalitat de Catalunya, destacada de tal manera, que arribi a perdre de vista al resto d' Espanya y fins al resto del mon, qu' es lo qu' ells pretenen, s' han de convencer de que per realzar a la terra que 'ns ha vist naixer se necessita alguna cosa més que cantar els *Segadors* y amassar *pastitxos electorals*. Si estiman com diuen la llengua catalana, avants de pretendre fer obligatoria l' ensenyansa de la mateixa, sistematisinla en una Gramática acceptable, com la que tenen totas las llenguas vivas, inclosa la castellana, y sobre tot proveheixin a la formació de un bon Diccionari. Ja sabem que aixó costa una mica més que anar per aquí alborotant, dihent mal dels *castellanots* y remenant tothora ab frenesí l' all y oli de la reacció y l' separatisme.

Si tal empresa acometessen seriament, veurían y palparían las grans dificultats que ofereix avuy el catalá pera fer d' ell una llengua apta y capás de respondre a las necessitats de la vida moderna. No en vá se l' ha tingut sigles y sigles abandonat y sense cultiu. Tal volta entenentho aixís el mateix Sr. Pella y Forgas escrigué en castellá la seva *Historia del Ampurdán*, y aixó que 's tractava de historiar una comarca eminentment catalana. ¿Y qué va fer en Prat de la Riba ab son *Tratado sobre propiedad industrial*? ¿Cóm es que 'l va escriure en castellá? Hem de creure, piadosament pensant, que ho feu sols per insuficiencia tecnològica de la llengua catalana. Ab l' idea de tenir un mercat més ample y poder colocar més llibres no ho haurían pas fet dos

catalanistas tan mascles, disposats sempre als majors sacrificis en pro de la santa causa.

Hi ha que reconéixer que l' idioma catalá actual no serveix per tot lo que voldrián ferlo servir els que tenen la pretensió de imposarlo com a llenguatge exclusiu. Per no anar més lluny fixemnos en els periódichs regionalistas y catalanistas. ¿Han llegit may res més péssimament escrit que, per exemple, *La Veu de Catalunya*? Las columnas de la *Perdiu* están empedradas de barbarismes. Sense analogia, sense sintaxis, sense prosodia, ni ortografía; ab un llenguatge repelós y plé d' entrebanche, en el qual els vulgarismes y 'ls arcaïsmes més ridículs s' están donant clatelladas, ni que la paguessin expressament pera destrossar la nostra llengua materna, favía tan bona feyna. ¡Pobra llengua catalana! Y que rebregada 'n surts cada día de aquellas mans matusseras, que no saben tocar res sense espatillarhol!

Donchs bé; aqueixa anarquia llingüística voldrián ells que fos l' únich medi d' expressió que tingnés el poble catalá per entendres ell ab ell y per relacionarse ab els demés pobles!

Però encare que 'l catalá se sistematisés, encare que arribés a concretarse en una bona Gramática y en un excelent Diccionari, encare que logrés tenir tot lo que posseheixen las llenguas vivas, apropiadas a totas las exigencias de la vida moderna ¿podría aceptarse el seu us en el sentit exclusiu que pretenen els companys de causa?

Si aspiran al separatisme está clar que se 'ls haurá de donar la rahó. Una sola patria y una sola llengua pera viure ben tancats a casa nostra, aixó a lo menos es lògich. Però si son sinceras las sevas reiteradas protestas de que no volen separarse d' Espanya, haurán de reconéixer que no sols es lògich, sino de tot punt indispensable, tenir el major domini possible de la llengua que parla la inmensa majoria dels espanyols. En Pí y Margall en una notable conferencia que va donar l' any 1881 en l' *Ateneo barcelonés*, després de tributar las frasses més encomiásticas al renaixement literari de la llengua catalana, deya textualment:

«Ya me congratulo por ello, pero no descuidando por esto el estudio y cultivo de la lengua española, no sólo por ser el idioma nacional, sí que también porque además de hablarse en España, más de dos terceras partes de América, desde Méjico y California hasta el cabo de Hornos, lo hablan también, y vosotros no debéis renunciar con el olvido de la lengua española, a la influencia que legítimamente os corresponde, quizás más que a otras provincias, en los destinos de nuestra patria y de otros países hermanos nuestros por origen y por el lenguaje.»

En aquest párrafo del ilustre pensador destella la rahó poderosa que obliga a Catalunya a no imitar a certs *perdigots* que quan algun castellá 'ls parla en el seu llenguatge, se li quadran dihentli ab la major grosseria:—No l' entenchi!

De cassos aixís se 'n veuen a cada punt. Ja varem citar temps enrera l' exemple repetit de alguns *catalanistas enragés* que 's negavan a adquirir l' *Atlántida* de 'n Verdagner, per tenir davant del text original, la traducció castellana. Y las burlas que fan del *ceceo*, de la jota y demés condicions fonéticas de la llengua castellana engendran la ferma creencia de que no es l' amor a nostre idioma matern lo que 'ls mou, sino l' odi impulsiu y desbaratat a un' altra llengua, que fins no sent com es la que parla la inmensa majoria dels espanyols, mereixeria tota mena de respectes.

Mesquins per naturalesa, no 'ls caben dintre del cor dos amors qu' están molt lluny d' escluhirse: ells han de tenirhi un amor y un odi, sense

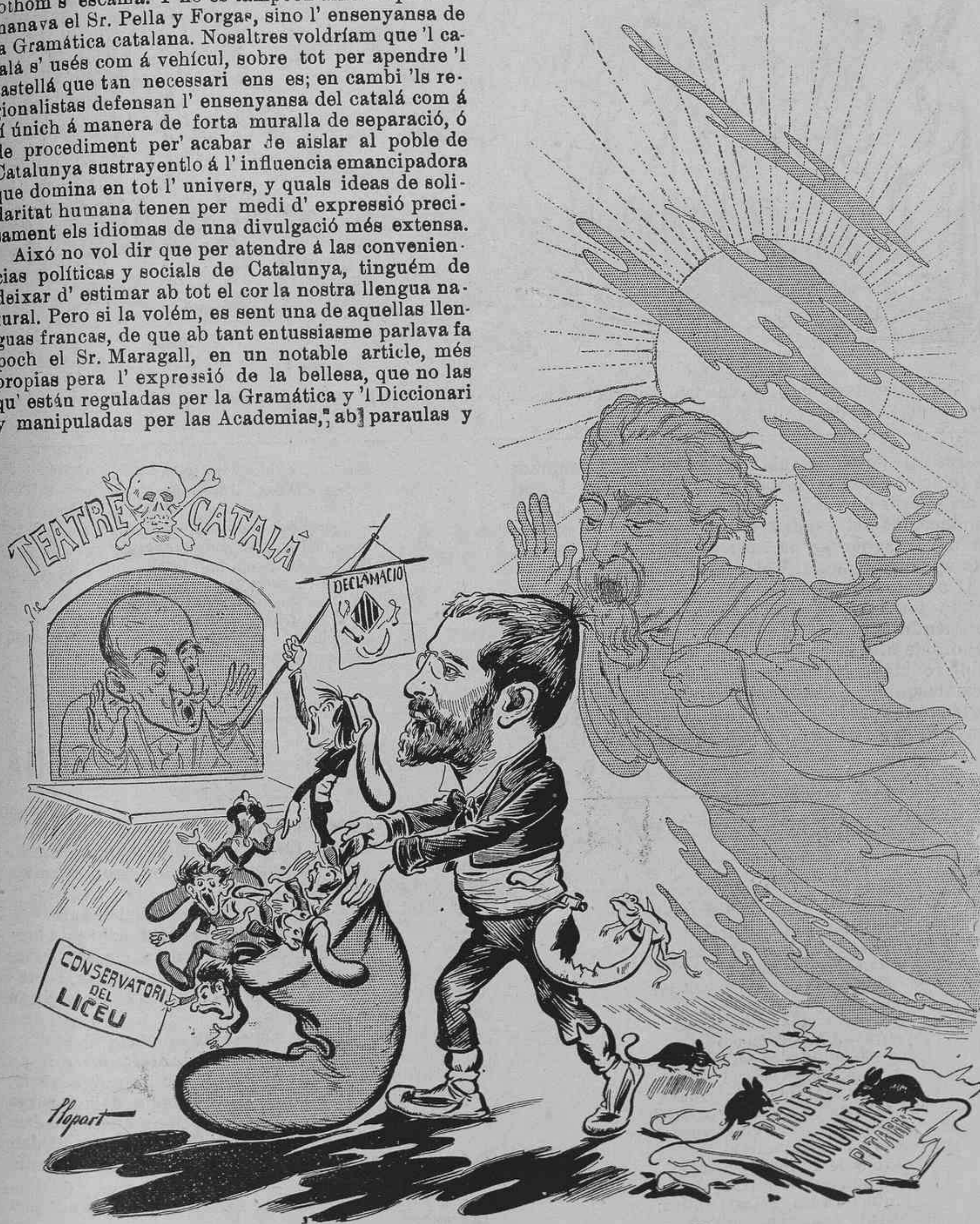
veure que ab son amor intempestiu, fan mes mal que bé á Catalunya (per alló del adagi: «de tant que t' estimo t' apunyego») y ab l' odi completan la seva obra de insensatés, sembrant rezels justificats que fan sospitosos els seus intents fins quan pretenen demostrar la més bona voluntat del mon.

¡Quín dupte te que utilisant pera l' ensenyansa el catalá qu' es el llenguatge natural del nostre poble, se compliria un precepte pedagógich, facilitant la difusió dels coneixements! Pero si ells ho indican, tothom s' escama. Y no es tampoch aixó lo que demanava el Sr. Pella y Forgas, sino l' ensenyansa de la Gramática catalana. Nosaltres voldríam que 'l catalá s' usés com á vehícul, sobre tot per aprendre 'l castellá que tan necessari ens es; en cambi 'ls regionalistas defensen l' ensenyansa del catalá com á fi únich á manera de forta muralla de separació, ó de procediment per acabar de aislar al poble de Catalunya sustrayentlo á l' influencia emancipadora que domina en tot l' univers, y quals ideas de solidaritat humana tenen per medi d' expressió precisament els idiomas de una divulgació més extensa.

Aixó no vol dir que per atendre á las conveniencias políticas y socials de Catalunya, tinguém de deixar d' estimar ab tot el cor la nostra llengua natural. Pero si la volém, es sent una de aquellas llenguas francas, de que ab tant entussiasme parlava fa poch el Sr. Maragall, en un notable article, més propias pera l' expressió de la bellesa, que no las qu' están reguladas per la Gramática y 'l Diccionari y manipuladas per las Academias, ab paraulas y

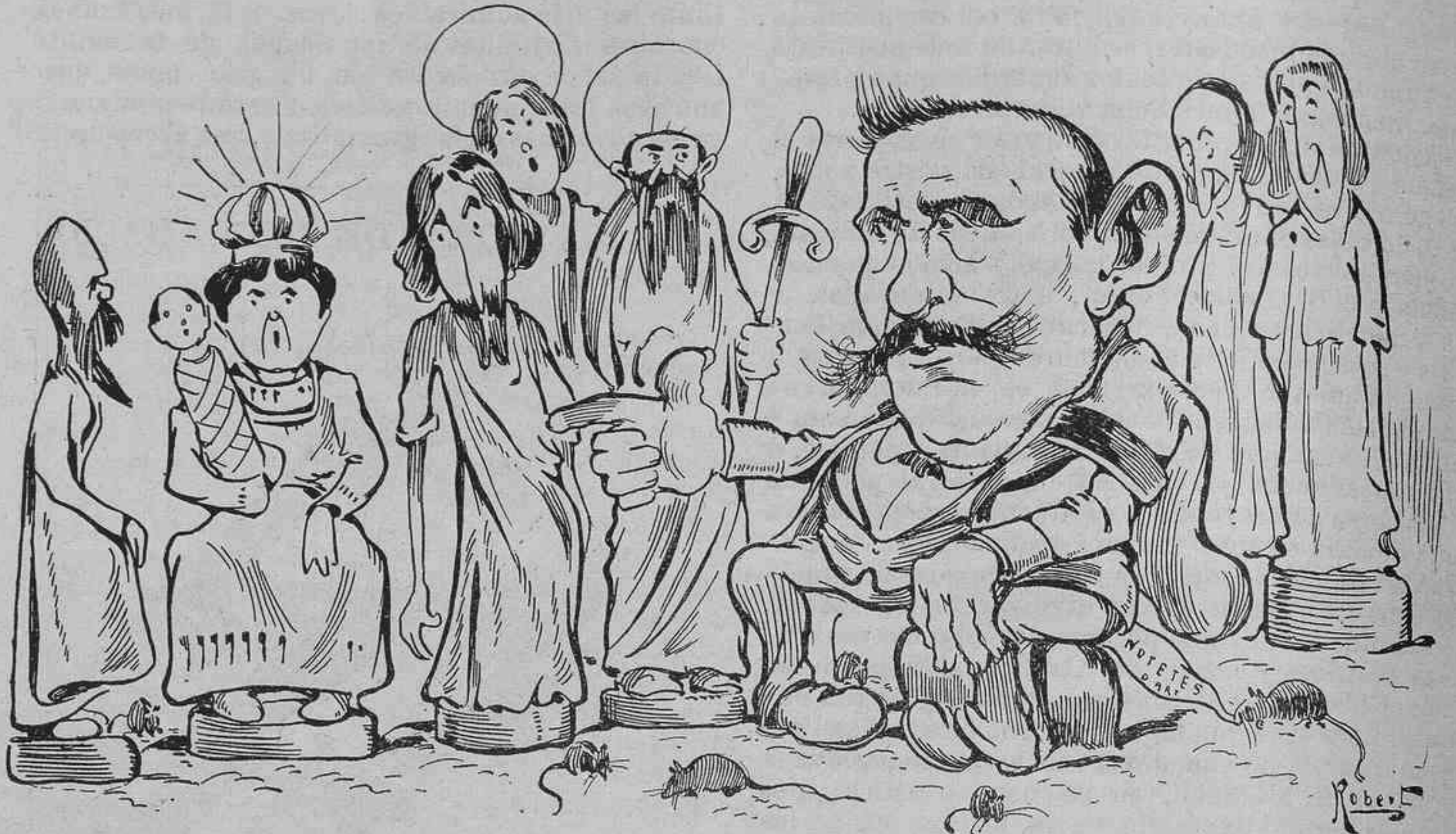
giros encasellats com morts dintre de ninxos. Ab aquesta llengua franca y viva va cisellar Mossén Cinto las més admirables joyas. Y te més influencia sobre la vitalitat de una llengua de tal naturalesa la labor primorosa de un gran poeta, que l' enutjosa tasca de mil mestres d' estudi entatxonant en els noys unas reglas gramaticales, que al cap-de-vall

LA CATEDRA DE DECLAMACIÓ

EN PUIG Y CADAVALCH: — Gracias á la subvenció, ¡veurás quíns actors treurém!
 LA SOMBRA DE 'N PITARRA: — Procura qu' en lloch d' actors no treguis neulas, baylet.

QUI NO TÉ RES QUE FER...

El tintorer Raymond, veient tan solitaria la Exposició d' Art antich, entreté els seus ocis contant quents fe *réstechs* als venerables sants qu' en ella figuren.

de res útil y práctic *els han de servir*, ni en quant se relaciona ab la prosa de la vida, ni en lo referent á las altesas de l' admiració envers las soberanas produccions del esperit humá, realizadas com las de 'n Verdaguer en la nostra llengua. No 's necessita apendre Gramática per admirarlas.

L' exemple de Mossén Cinto qu' essent tan gran catalá fou sempre tan bon espanyol no 'l poden compendre en tot lo que val y significa els perturbadors de última hora que han envenenat l' admirable renaixement catalá ab 'el virus de una política mesquina, desatentada, exclusivista y atentoria sobre tot als drets y als interessos de Catalunya dintre de la gran colectivitat espanyola.

P. DEL O.

fins temo una paraplegia, suhor viscosa, abundant y prou... etcétera... etcétera...

¿Qué 'ls hi sembla tot aixó? aixó es llenguatge de ciencia, paraulas que ocupan lloch y total: aygua calenta.

¡Ah! ¿Y no saben qué vull dir ab tanta frasse académica?

Donchs vull dir senzillament que tinch... dolorets de ventre.

SISQUET DEL FULL

EL PARCH DE BARCELONA

Ara sí qu' estarém divertits.

Els nostres carinyosos concejals s' han apiadat de nosaltres, y de totas passadas volen proporcionar-nos distraccions.

¿Cóm? De la manera més senzilla. Agafant el Parch—que ara únicament está plé d' arbres, plantas y bestias—y omplintlo de teatros, circos, putxinetlis, cinematógrafos, subastas, panoramas, barracas de *niñas gordas* y *hombres con tres cabezas* y qué sé jo cuántas cosas més.

L' idea es genial y mereix un aplauso.

Teníam un Paralelo y ara 'n tindré dos.

Naturalment, com succeheix ab tota innovació, per hermosa que sigui, l' ocurrencia dels nostres concejals es objecte d' impugnacions apassionadas.

—El Parch es un jardí públich, y no pot ni deuen ser objecte de cap classe de negoci—diuhen els enemics de la cosa.

—Es que l' Ajuntament necessita reforzar els seus ingressos.

—Que 'ls hi dongui l' oli de fetje de bacallá.

—Además, ab aquests alicients se fomentará la concurrencia al Parch, que ara está molt desert.

—¿Y per aixó volen posarhi panoramas y caballi-

TECNICISME

De cóm ab moltas paraulas casi, casi no 's diu re.

Estat preternatural,
estat morbós m' atormenta;
un síndrome patològic
acompanya en mí anorexia;
un desordre funcional
la meva vida subleva
grave práctica noció
de la etiológica especie;
una afecció visceral
porta mórbida influencia
y hasta un excés paroxístic
sembla que 'm vulga sorprendre,
com congénita lesió
no cedeix la virulencia,
aguda morbositat
que no vens la Terapéutica;
sento una gran sensació
pruriginosa en els membres,
no trobo cap metaloide
de cabal patogenesia;
coreiforme moviment

tos? Donchs que 'n posin al carrer de la Pietat, que generalment tampoch may hi ha ningú.

—A París, á Londres, á Viena...

—A París, á Londres y á Viena tenen una pila de jardins y 's poden permetre 'l luxu de reservar-ne algún per la gent que pot gastar. Aquí no més ne tenim un, y per lo tant no hi ha manera de fer lo que 's fá en aquellas poblacions.—

Es clar; l' Ajuntament s' escoltará totas aquestas tonterías com qui sent ploure, y l' idea de *paralelitzar* el Parch seguirá endavant.

¡Quína transformació més bonica y més radical sufriran aquells jardins al posarse en práctica 'l magnífich projecte del nostre municipil...

Arbres, que ab el temps haurían sigut seculars, arrencats pera deixar lloch á la instalació d' una llanterna mágica.

Grupos de plantas de viroladas fullas, destruhits per fer puesto á un gabaig que fá ballar la mona.

Per cada teatret aixecat, vint eucaliptus á can Pistras; per cada joch de *caballitos*, trenta magnolias á terra...

Lo que deurán dir, fregantse las mans de gust, els *Pares de familia*:

—¡Ves de quína manera més providencial conseguim dos resultats igualment beneficiosos! Al mateix temps que fomentém las diversions honestas, destruhim el *vert*...—

Desde que 'l pensament de convertir el Parch en lloch de *juerga* s' ha fet públich, á la Casa Gran diu qu' es una professó feta.

—Senyor Arcalde: ¿voldría ferme 'l favor de donarme permís per' establirme de castanyera á la porta del Palau de Bellas Arts?

—Senyor Arcalde: ¿que no 'm deixaría posar un puesto de *pajaritos sabios* al peu del monument de 'n Prim?

—Y á mí ¿no podría concedirme autorisació per instalar un cotxe de dentista *frente per frente* de la Cascada?

—Demano una mica de lloch per plantar un banch de *limpiabotas*.

—Jo un' altra mica per colocarhi un tiro al *blanco*.

—Jo per dedicarm'hi á la venda d' *american turrón*.

—Jo per veure si exploto uns polvos que lo mateix serveixen per curar la tos que per enganxar la porcelana.—

¿Qué ha de dir l' arcalde, davant d' aquesta pluja de solicitants?... Que sí, que no s' apurin, que *siendo 'ls parque y jardines propiedad de todos los ciudadanos*, tan bon punt la comissió corresponent comensi á donar permisos, per tothom hi haurá puesto.

Ja 'm sembla que 'l veig el nostre únich jardí públich quan aquest moment sigui arribat.

A lo llarch de la colecció zoológica s' hi establirà una inmensa fila de xufleros y venedors de rosquillas y paciencias.

Al rededor del llach hi haurá 'ls quinquillayres, ben provehits de trompetas, timbals, panderos y escopetas á *real y á real y medio la pieza*.

En la gran plassa d' armas s' hi posarán las su-bastas, las liquidacions permanents y 'ls *fenómenos* que necessitin molt espay.

Y, al peu d' un cedro, un teatro; al mitj d' un quadro de geranis, una gitana que diu la bonaventura; en un grupo d' abets, un cinematógrafo; sota d' un desmay, un joch d' anellas y columpis; á la vora d' un macís de rosers, una dona que fregeix bunyols, perfumant l' ayre ab els delicats efluvios de la seva paella...

Ha de ser poéticament deliciós!...

Com á complement y, fins á cert punt, legítima

LAS CALSAS DEL ARTISTA

—Al estiu están bé blancas, pero, ara... ¡Ja ho hi trobat!

—¿No 'ls sembla que d' aquest modo un hom va mes abrigat?

conseqüència de tot aixó, ¿saben ara quín rumor comensa á corre?

Que al mitj de la platea del Liceo, convertida en frondosa salzareda artificial, van á instalharhi á la major brevetat una colecció zoológica, composta en sa major part de micos, lloros y avestruessos, y que la pista del Tívoli quedarà dintre de poch transformada en elegant invernácul, destinat especialment al cultiu de camelias, hortensias, cactus y pinyas d' América.

Per més que á alguns esperits meticulosos la cosa 'ls semblará rara, á mí 'm resulta perfectament natural.

¿Per qué no?

Si en els parchs y jardins s' hi estableixin teatros y circos, ¿qué té de particular qu' en els teatros y circos s' hi estableixin parchs y jardins?

A. MARCH

ALS BOLETAIRES DE VILASSAR

SOCIETAT LA BROLLA

Qu' es bonich si fá un bon día
aná en vostra companyia
á buscé al bosch rovellóns,
perque de tota la vila
sou la gent que hi ha més tranquila
y 'ls que féu ápats més bóns.

Aixís que trenca l' aubada
la tartana carregada
ab la teca ja ha marxat;
y ab la cara riolera
tots aném seguint darrera
ab el cor il·lusionat.

Si 's fa pesada la costa
ens assentém á la brosta
y en un punt ben á relós;
hi fumém un cigarrillo,
y torném á empendre ab brillo
el camí un xich fatigós.

De sopte son escampadas
guerrillas per fondaladas
y pels cims mes espadats,
y 'ls bolets se posan tristos;
de tanta por de ser vistos
s' arrauleixen espantats.

Quan n' hem fet una cistella,
qua n' es l' il lusió més bella,
que pot tindre 'l buscadó,
ens comensa á venir gana,
y al costat de la tartana,
ja fá guardia 'l batalló.

El que té mes génit renya
y 'ns diu: «Apa á buscar llenya.»
Tothom hi corra al moment:
vinga pinassa y un misto
y veuréu ¡vatúa listo!

quin gran foch allá s' encén,
y vinga coure costellas
dessobre d' unas grä·allas
grans com las de Sant Lloréns;
el que las féu prou sabía
que á la nostra confraría
no li vé de quatre bèns.

Y ¡apa! vinga menjá y beure
y, un cop satisfets, á jeure
sota dels frondosos pins.
¡Y ab quin gust respirém l' ayre
y aspirém ab joya 'l flaire
que llensan els romaníns!

Ajeguts fruim la vida,
fins que 'l gran arrós convida
que del foch ja vá á sortir:
plats curulls donchs y animarse
vinga broma, y atiparse
y llarchs tragos á desdir.

—Hauría jurat que aquell jovenet del bigoti negre m' seguía. .

Com que 'l ví dona recursos
vingan versos y discursos,
impregnats de sentiment;
després quatre cantarelles
y un xiquet calents d' orelles
cap á casa falta gent.

Per xó es tan gran ma alegría
d' aná en vostra companyia
á buscá al bosch rovellóns,
per que de tota la vila
sou la gent que hi ha més tranquila
y 'ls que féu ápats més bóns.

L' AVI RIERA

CONFLICTE MONETARI

- ¡Quín enredo, senyora Manela, quín enredo!
- ¿Sobres?
- ¿Qué no n' está enterada?
- No sé res absolutament. Com que no lleigeixo cap diari y 'l de casa may obra boca...
- Pues sí, senyora; ¿sab las pessetas? Quedan abolidas.
- ¡Cóm! ¿Ja no n' hi haurá més?
- Las supprimeixen, las retiran, las declaran fora de la circulació.
- Pero, ¿totas, todas?
- Las millors, las más bonas, las que tenen més plata.
- De segur que tot aixó es cosa del govern.
- ¿Donchs de quí vol que signi? Aquestas picardías sempre venen d' ell. ¡Un atropello, senyora Manela, un verdader atropello!
- ¿Qué li han fet las pessetas al govern per tractarlas aixís?
- No ho sé, ni crech que ho sápigá ningú. Diu que volen unificar el sistema.

- ¿El sistema de qué?
- ¡Oh! Vájils'ho á preguntar. Una cosa ó altra han de dir els governants per tapar la boca al poble. El *certus* es que pessetas, mitjos duros...
- ¡Qué diál... ¿Els mitjos duros també hi entran?
- Y las mitjas pessetas, y els ralets columnaris y todas las monedas de plata anteriores al any 1869.
- ¡Holal! ¡Aquesta sí qu' es saladal! ¿Y per qué han escullit l' any 69 precisament? ¿Per qué no triavan el 67, ó 'l 70, ó 'l 72, ó 'l 73?
- Perque als que manan tot els está bé, encare que la gent pateixi y las familias ne surtin perjudicadas. ¡Ay, Senyor! ¡A quíns temps hem arribat! ¡Pensar que ara una pesseta bona no será bona, no més que perque als senyors de la Cort se 'ls ha ocoregut declararho així!...
- ¿Quínas serán, donchs, las monedas que valdrán?

— Las de l' Espanya ajeguda, las del Amadeo, — aquell rey que no més va serho una temporada, — y las dels dos Alfonsos, dotze y tretze. Es á dir, las deixas, la purria de las monedas de plata. ¿Qué li sembla?

- Que aixó no pot anar ni ab curriolas.
- ¿Se 'n recorda d' aquellas pessetas que 'ls deyam *cristianas*, en las quals hi havia un cap de la reyna que semblava una nina de sis quartos?
- Prou que me 'n recordo...
- Donchs no correrán més. ¿Se 'n recorda d' aquellas otras que portavan el retrato de donya Isabel, ab aquell posat de llevadora, tan bonich y tan natural?
- Més de quatre vegadas n' havia tingut alguna.
- Donchs tampoch correrán. ¿Se 'n recorda de las pessetas columnarias, de las mitjas pessetas isabelinas, dels ralets, dels mitjos duros, aquells mitjos duros tan serios y tan magestuosos, que al tirarne

PREPAREMOS A RIURE

Aspecte que tindrà 'l Parque á mitjos del mes entrant,

si 'ls edils regionalistas poden fer surá 'l seu plan.

una un parell sobre un taulell semblava qu' hi tirés una fortuna?

—Els tinch clavats al pensament!

—Donchs ¡tampoch correrán!... ¡Figuris quin conflicte!

—¡Y tal conflicte y tal dolor!... ¿Quán comensarán á deixar de corre aquestas moneda?

—Aquí está l' enredo. Uns diuen que al 23, altres al 29, diada de Sant Narcís, patró de las moscas, altres al 31... ¿No es un verdader apuro aixó?

—¿Qué 'n té moltas vosté de pessetas antiguas?

—Desgraciadament, bastantas.

—Donchs ja qu' encare hi som á temps, espavilem-nos: si vosté vol, puch donarli un cop de má.

—¿Cóm?

—Ajudantla á «posarlas en circulació.» Perque jo permetim que li digui—encare estich en pitjor situació que vosté.

—¿Pitjor?

—Sí, senyora: vosté, desgraciadament, té bastantas pessetas antiguas; jo, desgraciadament, no 'n tinch d' antiguas... ni de modernas.

MATÍAS BONAFÉ

LLIBRES

PARSIFAL DE WAGNER.—*Revelations démonstratives de la signification et symbolisme musical de cette œuvre*, par MICHEL DOMÉNECH ESPANYOL.—*Traduht du catalan pur JULES VILLENEAU.*—Sucebeix ab en Wagner lo que ab tots els genis: examinant las sevas obras sempre hi ha quí hi troba cosas amagadas que ni ells mateixos probablement al produhirlas havían may imaginat. Que diria en Cervantes si pogués ferse cárrech de lo que han escrit els cervantófilos, presentantlo com á especialista en tota mena de coneixements humans!

Donchs una cosa per l' istil ha fet en Doménech ab el colós de Bayreuth. Després de ben estudiat resulta que 'l *Parsifal* no es ni més ni menos que l' apoteosis musical de la religió católica. En Wagner era protestant; pero fent música sense ni ell mateix adornarse'n exercia de católich.

L' obra de 'n Doménech sembla tenir aquesta finalitat: no obstant, prescindint d' ella, ja que sempre resultarà que l' art per sí sol predominaría sobre tota tendència religiosa encare que l' artista 's proposés lo contrari, hi ha en el llibre curiosíssims anállisis, fets ab verdader coneixement de la materia y exposats ab tanta claretat qu' están al alcáns de todas las inteligencias, fins de las que careixin de nocións técnicas musicals.

FUTILEZAS.—*Poesías cortas, género festivo* por J. FERRER ESTELLER.—Vels' hi aquí un aplech de composicións aixeridas en sa major part. Si todas no tenen en igual grau la expontaneitat que fon l' inspiració ab la forma, ben pocas n' hi ha de las quals se puga dir que no tanquin un pensament enginyós, un concepte pintoresch, ó quan menos una espurna de malicia.

No per que aquest género sigui de poch alé deu desdenyarse. En Campoamor s' hi va fer un nom immortal. Y de la dificultat de imitarlo ne son una proba els molts que pretenen seguir las sevas petxadas, vacilan y cauhen.

L' obstacle principal ab que lluyta 'l Sr. Ferrer es en tot cas el poch domini del idioma castellá, que se li mostra un xich rebech. La veritat avants que tot.

ALTRES LLIBRES REBUTS:

Los Tres, novela de Máximo Gorki, traduhtida per A. Riera, no inferior á las del mateix escriptor rus, que porta publicadas la casa Tasso. Extranja la trobarán els qu' están avesats á las produccións buydadas en els mollos vells; pero els que segueixin ab algun interés las modernas corrents literarias, no podrán menos de admirar la potencia de concepció y el vigor de l' expressió, aixís com l' originalitat dels quadros de la vida que tras-sa el célebre autor moscovita.

∴ *Tractat del ball de la Sardana*, per P. Valls y Sala.—Es un opúscul curiosíssim pera ferse cárrech fins en sos detalls mes ínfims del popular ball del Empordá.

∴ *El jardín abandonado de Santiago Rusiñol.*—*Traducción del catalán por Miguel Sarmiento.*—La versió de aquest llibre es fidelíssima, conservant tot el sabor misteriós y poétich del original.

RATA SABIA

PRINCIPAL

Dimars s' efectúa l' estreno del drama poemátich *La Arlesiana* de Alfons Daudet, traduht al espanyol, y ab las ilustracións musicals de Bizet.

El públich hi acudí numerós ab ganas de regalarse l' esperit ab una obra impregnada de sentiment y poesia, quinas bellas indiscutibles ja havía saborejat fá alguns anys, quan va ser trasplantada al catalá.

Es d' agrahir á la companyía Tubau-Palencia el traji que representa posar un march digne á un quadro tan humanament perfecte com es *La Arlesiana*. La presentació es cuidada y en las escenas mogudas y de conjunt s' hi nota una direcció inteligent. La part musical encarregada al senyor Crickboom resulta excelent. Aquellas *melopeas* tan dolsament sentidas qu' encaixan tan bé en las situacións, expressant l' amor més passional, la tendresa més esquisida, el dolor més intens, varen ser interpretadas ab justesa y coneixement de lo que valen.

El tercer acte, que va ser el més aplaudit, abunda en escenas verdaderament emocionants. La entrevista dels dos velets, tan hermosa, va ser molt ben executada; y aquell final dramátich que 's veu ofegat per l' alegre *furandola* causá l' efecte degut.

Els actors teixeixen els seus respectius papers ab voluntat, esforsantse en donar relleu als personatjes; potser, devegadas, esforsants' hi massa, perque s' ha de tenir en compte la senzillesa espiritual de l' obra y el carácter purament intern de las passións que s' hi mouhen que, en veritat, no necessitan exteriorisarse en forma declamatoria, ni molt menos plcrant y baladrejant; no ab furia destemplada, sino més aviat ab profunda tristesa.

ROMEA

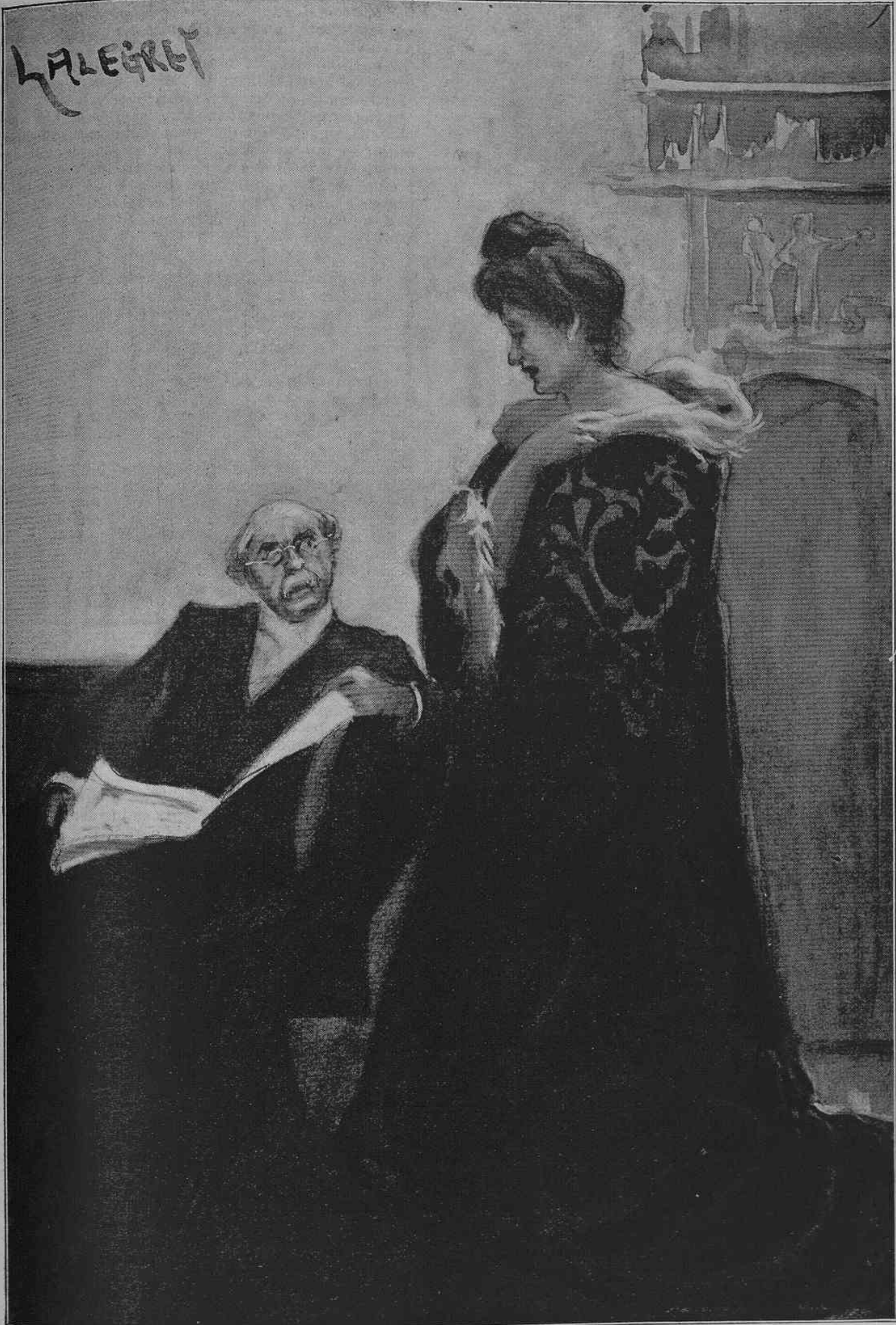
Ab dramas com *L' escolanet de la Pobla* no 's pot dir que adelanti un sol pas el *Teatro catalá*. Es un' obra adotzenada, que té concentrat l' interés del acte primer en l' arribada de un militar de Filipinas á quí tothom creya mort inclús la seva xicota. Promesa ab un altre, se llansa en brassos del seu amor; pero en breu li atribueixen pecat de deshonra, y ella consent en passar per mare de un fill que no es seu, per no comprometre á una seva amiga. Aquestas cosas sols se veuhen en el teatro... y encare en el teatro mes infantil. Una petita explicació de promesa á promés ab aquella discreció que s' estila en semblants cassos bastaría pera posar las cosas en el lloch degut; pero llavoras no hi hauría drama... Es cert que tampoch faria cap falta.

Lo mes deplorable en la producció del Sr. Ferrer y Codina es la falta absoluta de sinceritat, y una despreocupació especial en la pintura dels tipos y costums que no serán may els de la nostra terra. Mirin que posar un torero en un poblet rural del Empordá es cosa que únicament se li acut á un autor capás de cometre els majors contrassentits ab la mes admirable inconciencia. Lo mateix cal dir respecte al llenguatge, empedrat de castellanismes y de vulgaritats que denotan una absoluta falta de cultura.

Una originalitat. L' obra está escrita en prosa. Donchs bé, al final, el protagonista, després de haver donat mort al seu rival, s' arrenca ab una redondilla adornada ab un ripi qu' esparvera. Se coneix que hi ha personas, á las quals no 'ls hi pica la mussa, sino quan han fet un homicidi.

No parlém de l' obra original escrita en castellá pel Sr. Giraldo, perque no la coneixém: el Sr. Ferrer y Co.

ANANT AL TEATRO

—¿No creus prudent que hi vaji perquè l'obra es immoral?... ¿Pero no veus que ja me 'n porto el vano per taparme la cara en els punts mes escabrosos?

ELS QUE SE 'N VAN

GERONI SUNYOL

Eminent escultor catalá, mort á Madrid el día 16 del corrent.

dina n' ha fet una adaptació á la escena catalana, tan exclusivament seva, que 'l Sr. Giraldo queda exempt de tota responsabilitat. Encare que unit el nom dels dos autors en anuncis y cartells, el Sr. Giraldo va abstenirse de sortir á rebre 'ls aplausos ab que una part del públich de Romea probablement la *claque*, té la costum de acullir tot lo que li donan.

Respecte á la execució no passá de regular. Y es que allá ahont no hi ha veritat ni calor de vida, el lluhiment es impossible.

CATALUNYA

Encare no 's pot dir que fassi fret y ja trayém *La manta zamorana*, teixida per en Perrín y en Palacios y brodada ab adornos musicals pel mestre Caballero.

Pero no 's creguin, no es la tal manta de aquellas que promoguin calor d'entussiasme, y de aixó 'n té la culpa la seva acció bastant pueril y 'l seu desarrollo que no dona lloch á cap situació sorprendent y interessant. Lo únich que s' ha de reconéixer es qu' está escrita ab correcció y esmero y que fins las nenas mes púdicas poden veure sense perill una obra que no s' ha escrit certament ab el propòsit d' estimular certa classe de passions.

Al mestre Caballero correspon la part mes important del éxit que va obtenir, per la brillantés de las pessas que constituheixen la partitura, una de las quals, precisament la mes celebrada, es una jota que recorda la tan celebrada del *Duo de la Africana*. Se coneix que 'l mestre conserva 'l motllo en que la va buydar, y quan se presenta l' ocasió torna á ferlo servir.

L' execució molt regular, distingintse la Srta. Gurina y 'l Sr. Martínez, encarregats dels papers de protagonistas.

GRANVIA

¡Quin acte mes hermós el primer de *Anima*! Ningú diria que aquella exposició de una idea atrevida, realitzada ab tan felís acert, y ab un exquisit coneixement del cor humá pugui ser obra de una senyora!

Y á una senyora es degut el drama *Anima*: Amalia Roselli es una dama de Turín, dotada de tan especialíssimas qualitats, que ja no 'ns extranya que la seva producció haji sigut objecte d' envejables distincions.

Te calor de vida, vibració intensa y un llenguatge qu' enamora per son relleu y per la seva claretat.

En l' acte segon l' obra decau algun tant. Es aquest acte com un pont necessari per arribar al desenllás ab la solució de la tesis, ó sigui la superioritat de la pureza del ánima sobre la del cos. La producció termina ab el suicidi de un desgraciat que cedint á certas preocupacions socials vá desdenyar la felicitat que se li ofería y que disfruta un seu amich, casat ab la dona qu' ell no vá volguer.

Aquell home ha de morir de pena y de tristesa: l' autora l' elimina per medi del suicidi, perque en el teatro s' imposan las solucions rápidas y decissivas.

Anima sigué esmeradament interpretada: una vegada mes ens convencerem de que la Iggius está infinitament millor en aquesta classe de produccions, qu' en las de carácter relliscós que l' empresa li fá representar ab preferencia, sens dupte perque li té mes compte. Respecte als demés artistas estigueren inmillorables, trayent un conjunt tan afinat y just, que mes no pot desitjarsé.

Zazá-Iggius ab tot y la seva hermosa figura, no pogué arrostrar la comparació ab las sevas antecessoras.

Menos picaresca, flexible y emocionable que la Mariani; menos intensa y expresiva que la Vitaliani, semblava haverse subjectat á una tónica de atenuació que produhí no poch desengany entre 'ls espectadors que tant esperavan dels seus naturals encisos.

En el primer acte no desplegó tota la fascinació necessaria per atreuras al home de qui tant s' ha ensmorat y en las escenas sentimentals se mostrá excessivament ploranera.

L' acte darrer tan subtil, el feu completament anodí, sense traslluhir poch ni molt la lluyta interna que la mou á no acceptar trenta días d' amor que li ofereix el seu amant, com una lletra de cambi, á plasso fixo.

En resúm: encarná una *Zazá* bastant anémica: pero molt guapa, aixó sí, no se li pot negar, perque de guapa ho es de veras la filla gentil de la bella Italia.

N. N. N.

DIORAMA ANIMAT

¡Aquí verán, señores

un espectáculo hermós! Entrin depressa qu' aném á comensar. Per deu *santíssims* van á veure unas vistas qu' espaterran.

Comensa el *primer cuadro* que, com veurán, *resigna* una taberna. Voltat d' obrers de grapas endureidas cervell dormit y cara d' honradesa, perora un exaltat de bona roba ulls de traidó y mans netas.

Diu mal de tot, pro sobre tot desbarra contra els partits mes avansats d' ideas, y en síntesis ve á dir que tots els homens han d' ésse igualment bestias, ignorants, miserables, buscantse la igualtat en la miseria.

Aquí, *señores*, no 's veu gens la trampa que fá brincá d' aquest ninot la llengua. Es un fil invisible que pot ser surt d' algun recó d' iglesia.

Quadro segón. Desfile de gent de bé, de gent sensata y séria. Quins, com ells, no han lograt una fortuna de qualsevol manera son gent despreciable son murriada brétola.

Ells, els bons, els que tenen quatre duros, son quins tot ho agabellan, el carinyo al terror, l' entussiasme, l' energia, l' honor, la sabiesa, tot, tot en absolut. Al camp *dels altres* tant sols hi ha mala fe, púrria y miseria.

A forsa de cridá y de moure els brassos amagan el ressort que 'ls dona empenta, pro mirant ben mirat se veu ben prompte que 'ls fá ballar l' enveja, l' ambició, l' asquerosa hipocresía y el desitj d' aná enrera.

Quadro tercer: *Los genios*
de cabells llarchs y fatxa de nyonyesa.
Darrera de sas plomas automàtiques
sota de sos pastitxos sense ideas
s' hi amagan els dos fils que 'ls donan vida:
la barra y l' impotencia.

Encare hi han més quadros, entrin, entrin
qu' aquí veurán al sabi pou de ciencia
que repetint, mal dit, lo qu' altres diuhen
fa badá un pam de boca als babiecas;
veurán jutjes ben serios fent ganyotas,
soldats farrenys fent pels salóns muecas,
capel ans virtuosos ballant tangos,
y tota la comedia
que va passant en aquest mon de monas.

Entrin, entrin depressa
entrin á veure el preciós diorama
y vejin el que vulguin riguin sempre
qu' en aquest mon d' estúpits y pallassos
res s' ha de pendre per la banda seria.

JEPH DE JESPU

ESQUELLOTS

Quan l' enterro de Mossén Cinto, Barcelona va donar una prova admirable de la veneració que sentia per l' ilustre poeta. Desde l' Ajuntament que costejá la pomposa traslació del cadáver, fins al últim ciutadá associat al acte, tothom hi portá alguna cosa: qui no una corona, una sentida llágrima.

També hi portá *quelcom* *La Veu de Catalunya...* aixó sí, molt amagadet, dintre l' infern de l' americana; pero al últim s' ha vist lo que hi portava.

Hi portava la factura de la inserció del anunci del enterro, á cárrech del Ajuntament.

Per dos motius igualment poderosos no ha volgut *La Perdiu* prescindir de aquest ingrés: primer per honrar la memoria del gran poeta catalá, y segón: com una mostra de consideració als seus amichs de la Casa gran... per alló de *la Pubilla* paga, y á vosaltres no 'us ha de costar un céntim.

Ah! Y va ferho també per un altre motiu: per donar plena rahó al autor de *La Divina Comedia*, que ja degué pressentir als perdigots, quan va esculpir aquell vers famós sobre
«l' avara povertá dei catalani.»

Dels banyuts que diumenje van lidiarse á la Plassa nova n' hi havia un que 's deya *Cornetilla* y un altre *Trapella*.

Un parell de mascles dels de la bona causa.

Y á pesar de serho tant, las noyas toreras no 'n van tenir ni per una dent. No ja ab l' espasa, ab una agulla de ganxo del monyo 'ls haurían despatxat.

Tinch el gust de anunciarlos que dintre de pochos días apareixerá 'l primer volum de las obras polítiques completas de D. Valentí Almirall. Aquest primer tomo compren el treball *El Catalanismo*, traduhit al castellá, perque tothom, catalans y no catalans, el puguin entendre.

Y també perque tothom pugui apreciar la diferencia qu' existeix entre lo que predicava y sostenia 'l Sr. Almirall en el terreno pur de las doctrinas y lo que practican els que han fet del catalanisme l' escola de las sevas concupicencias y la senyera de las sevas aspiracions reaccionarias.

El Sr. Almirall acompanya el llibre ab un prólech, que te tot el carácter de una surra formidable. La surra de un pare als fills mal educats, descarriats y incorretjibles. No tardará á sortir el llibre y estém segurs que dirán:—¡Bona surra! Ben merescuda y ben donada!

Tenen rahó 'ls que demanan que 's despenjin

EL REVISTER DE EL DILUVIO

—¿Els sombreros m' están tapant la vista?
Pues, *similia similibus...* ¡Avant!
Me 'n vaig també al teatro ab aquest trasto,
y á veure las senyoras qué dirán!

aviat els adornos del carrer de Fernando. Son de metall, pesan molt y no 'ls aguanta més que una corda de cánem, que estant á la intemperie 's pot corrompre, segar... y ¡pataplum! El que s' escaygui á trobarse á sota sabrá lo que pesan aquells adornos.

Jo ja ho veig: la qüestió de las diferencias entre 'ls vehins del carrer y la Catalana de l' Electricitat está *sub-judice*... y las cosas de *palacio*, van *despacio*.

Pero vaja, que sería trist que además de un plet

civil, hagués de armarse una causa criminal per imprudencia temeraria, ab motiu de las desgracias que inevitablement produhiría la cayguda de qualsevol de aquells armatostes.

Llavoras sí que al Palacio de Justicia farían *fiesta*

El casament dels perdigots ab els de la Unió nacional s' efectuará á Lleyda, segons diuhen.

Aixís com á principis del sigle xv va haverhi 'l compromís de Casp, á comensos del sigle xx volen que hi haji 'l compromís de Lleyda.

Bonica ocasió per enllassar l' aconxeixement ab lo que se 'n sol dir: la rahó del pont de Lleyda.

El pont trencat: á la banda de Aragó en Paraíso; á la banda de Catalunya en Russinyol, y al mitj el riu... ¡quín *compromís* pera donarse l' abraçada nupcial!

Dilluns va efectuar-se l' inauguració del *Hôtel Colón* del Sr. Vilaseca. ¡Quí havia de pensars ho que de la primitiva gabia n' havia de sortir ab el temps un edifici tan hermós.

Mirat desde la Plassa de Catalunya ja fa patxoca; pero es precis seguirlo per dintre pera trobar en ell un dels hotels que pot competir entre 'ls millors d' Europa. Es un modelo d' elegancia y de confort, predominanthi un gust modernista ben entés. Bé pot dirse que s' hi han lluhit de veras, tant l' arquitecte Sr. Audet Puig, com tots els seus ausiliars, entre 'ls quals mereixen menció especial els pintors decoradors Srs. Vilaró y fill.

El menjador que ocupa el gran local dels baixos en que avants hi havia l' Academia de billar, es una pessa superba, decorada ab un gust exquisit y iluminada ab esplendides. Desde 'l vestíbul que ofereix també molt bon aspecte, un magnífich ascensor eléctrich, obra enginyosa de absoluta seguretat, ab que 'ls Srs. Vivó y Torres han lograt qu' en aquesta classe de aparatos mecánichs d' última perfecció no tinguém d' acudir al extranger, conduheix als pisos alts. Tant en el primer com en el segón hi abunlan els salons, els quartos de banys y las cambras de

UN TIPO POPULAR

Sab cantar, sab dí oracions,
sab ballar, sab alegrarse,
sab casi be ferho tot,
menos pentinarse.

ADMIRACIÓ POLICIACA

—¡Caramba! ¡Qué chicot más limpio! A ese sí que no podrán decirle que es de la *pujó*...

CRIT DEL COR

—Diu que 'ls frets s' acostan,
diu que aviat vindrán...
¡Ay Senyó! ¿Y las capas?
¿Quán arribarán?

dormir, decoradas y amobladas ab verdadera riqueza, dotadas de tocadors en els quals hi raja aygua calenta y freda á voluntad y ab un aparato telefónico, que desde 'l llit se pot usar, pera demanar lo que convingui.

En una paraula: l' *Hôtel Colón*, construït y decorat á gran rumbo, ab tot el confort dels temps moderns y ab tots els adelants propis del sigle de l' electricitat, es un establiment que honra á la ciutat que 'l posseheix, á disposició dels forasters de gust que la favoreixin ab la seva visita.

A la Casa Gran s' ha montat una nova secció que se 'n dirá de *Ingressos y Gastos*. ¡Una creació dels companys de causa!

Está bé que s' estableixi, si 's creu necessaria, la seva existencia al objecte de regularisar els gastos y 'ls ingressos. ¿Pero hi havia necessitat de crear una nova plassa dotada ab 6,000 pessetas de sou, com la que s' ha tret á concurs?

¿No 's diu que sobra un cinquanta per cent quan menos del personal avuy existent? ¿Per qué, donchs, crear novas plassas, quan hi ha empleats sobrants d' altres seccions que podrien desempenyarlas?

Vaig veyent que aixó de la secció de *Ingressos y Gastos*, al cap-de-vall no será més que un nou *gasto* imposat á la Pubilla y un nou *ingrés* que realisarà el mortal (probablement un perdigot) favorescut ab la moma de las 6,000 pessetas.

De aixó se 'n diu regenerar l' administració municipal!

La Diputació provincial se lluheix.

Pel monument á D. Alfonso XII, qu' era un rey com un altre qualsevol, ha destinat 47,000 pessetas.

En cambi no 'n destina més de 10,000 pel monument á n' en Verdaguer, qu' era 'l rey únich de la poesia catalana.

Y encare si las hi ha destinadas ha sigut fentlas servir com una especie de contrapés de las primeras.

Prenemne nota, girém la cara y passém de llarch.

Una innovació curiosa.

En els teatros de Berlín se tracta de conferir á las donas l' encàrrech de apuntar la comedia.

No faltarà cómic que pregunti:—Pero quina condició té la dona per apuntar?

No obstant; tan maca pot ser l' apuntadora que 's pugni dir:—Está en el seu lloch; las perlas á la *concha*.

L' altre día va descobrirse á Barcelona una gran fàbrica de moneda falsa.

—Está vist que ningú pot treballar honradament pera guanyarse aquesta trista vida.

Aixó es lo que dirán els que 's van trobar sorpresos ab las mans sobre la massa.

Y la veritat signi dita. ¿Haventhi tan gran cantitat de duros sevillans, duros alicantins y duros de totas las regions espanyolas, perquè no té de haverhi també duros de Barcelona?

Que 'm perdoni 'l govern; aixó es atacar l' autonomia monetaria de Catalunya.

Confidencia entre bonas amigas:

—El meu marit estava gravíssim; pero ja ho sabia que de aquella 'n sortiria; de aquella y de totas.

—Ayay en qué 't fundas?

—Veurás, com ell sab el gust que 'm donaria quedar viuda, y es un home que sempre 'm porta la contraria, vet'ho aquí explicat!

CANTARS BILINGÜES

También la gente del pueblo tiene su corazoncito...

n' hi ha que tenen donas macas
n' hi ha que tenen homes micos.

SARAMANDILLA

ENTRE ELLS

—¿Qué fas ara?

—Algun que altre rellotje de *nyicri*, y para de contar.

AL MERCAT

—Aquesta llengua ¿de qué es?

—De badella.

—Pero ¿de badella catalana? Perque ara serveixo á casa d' un regidor que no vol cap mes classe de llengua.

UNA HOMBRADA DE 'N PELLA

—No hi está bé en un Saló de Belles Arts catalá el busto del pipioli de 'n Cervantes. ¡Aquest sí que hi farà goig!

Ábreme el pecho y regístrame hasta el último rincón... mes no 'm fassis pessigollas porque soch un xich gelós.

El corazón se me parte de pena y de sentimiento... els pantalóns se 'm parteixen y l' que no vull dir ensenyo.

El día que tú naciste nacieron todas las flores... y hasta m' sembla que va neixer la somera que té l' oncle.

Por tí me olvido de Dios, por tí la gloria perdí... per tú m' van da una palissa que m' varen deixá cruixit.

Ahí tienes mi corazón, ábrelo con esa llave... si fos la clau dels calés jo m' guardaría de dártela.

CIN-KO-KA

QUÉNTOS

En una casa de senyors:
—¡Pauleta... Pauleta!... ¿Qu' es aquest girigay que acaba de sentirse á la galería?
La criada compareix ab el dit ple de sanch y diu:
—Miri: 'l lloro m' ha mossegat.
La senyora compassiva:
—¡Pobre bestiola!...

Es ja fosch, y 'l gerent de una societat mercantil, s' encara ab el tenedor de llibres y li diu:
—¿Y vosté?... ¿Per qué no treballa?
Resposta del tenedor:
—Veurá: tinch els ulls molt irritats y la claror del gas me 'ls danya.
—Está bé: apagni 'l gas; pero treballi.

TRENCA-CAPS

XARADAS

I

Hu la Roseta la noya de todas las que hi ha al mon, la mes guapa y mes amable; per ella jo 'm torno boig.

Encare que 's digui Rosa y tots ja sabém be prou que tota rosa te espinas, lo qu' es ella no 'n té, no.

Es de total un xich alta y parla molt carinyós, puig quan vaig parlarli pera demanarli relacions, va tractarme de tercera y no de vosté ni vos.

En ff, no te cap dos-quarta, al menys que ho sápigas jo.

A. RIBAS LL.

II

Pera jugar el billar serveix el prima-tercera, y com prenda de vestir usém la dugas-primera. Y 'l total es una planta que gastém els fumadors; ¿veritat qu' es bastant fácil d' endavinarho lectors?

ALBERTET DE VILAFRANCA
TRENCA-CLOSCAS

ANA REYMONT

Formar ab aquestas lletras lo títol d' una composició catalana del immortal Joseph Anselm Clavé.

F. JOANET

ANAGRAMA

De tan total manera vaig pará una total, que s' hi agafá una rata grossa, descomunal.

J. COSTA POMÉS

TERS DE SÍLABAS

.....
.....
.....

Primera ratlla vertical y horisontal: poble de la provincia de Barcelona.—2.ª: població catalana.—3.ª: un aucell.

J. MORET DE GRACIA

CONVERSA

—Bon día, Joseph.
—Bon día, Ricardo.
—¿Vols venir?
—¿Ahont?
—A comprar una d' aixó que tú has dit.

SIUL ALOBREUGIF

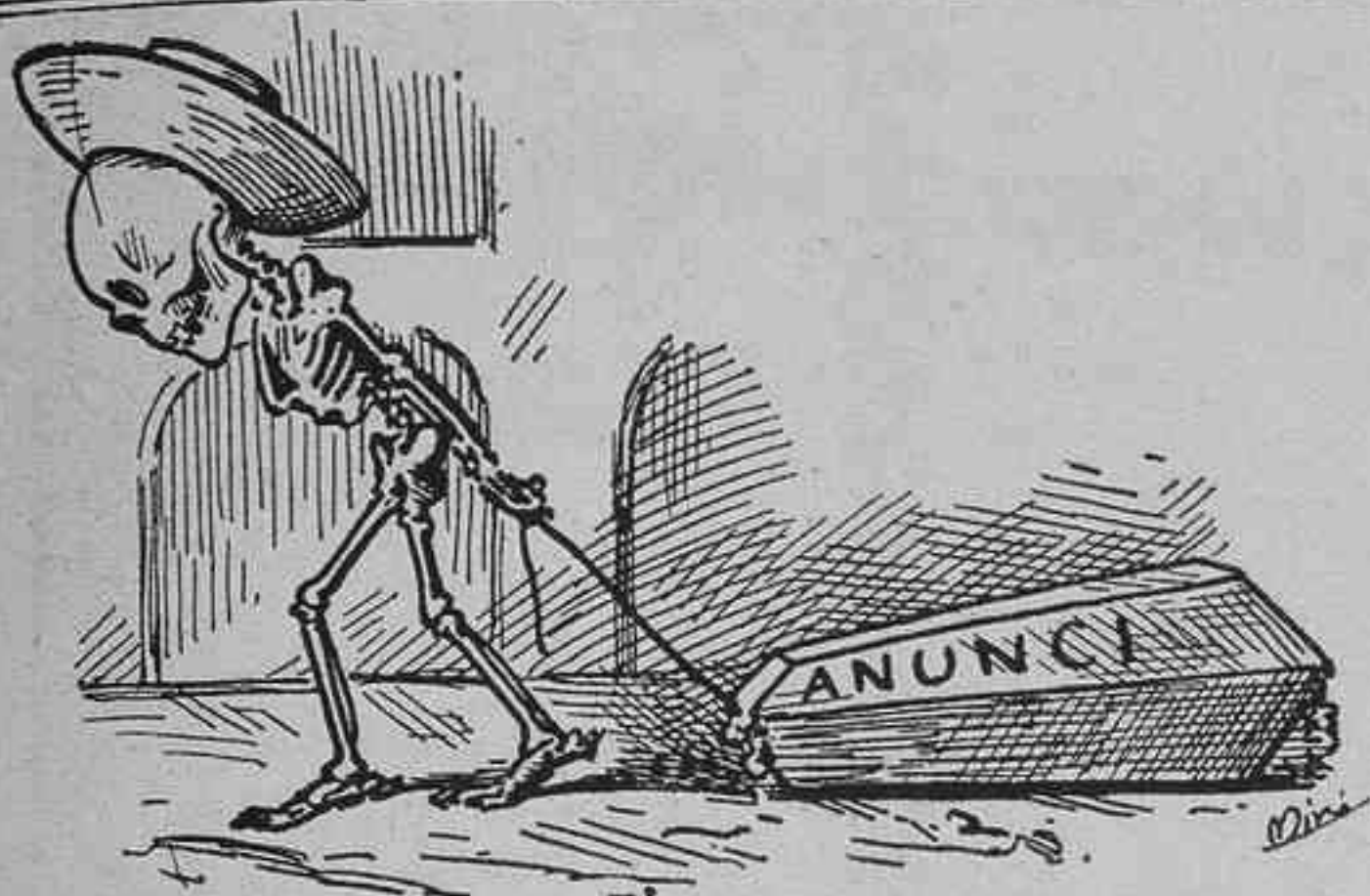
GEROGLÍFICH

× ×
× I ×
× I ×
I
A

J. FARRÉS GAIRALT

Antoni López, editor, Rambla del Mitj, 20
Imprempta de LA CAMPANA y LA ESQUELLA, Olm.
Tinta Ch. Lorilleus y C.

Antoni Lopez, editor, Rambla del Mitj, número 20, Llibreria Espanyola, Barcelona. Correu: Apartat número 2

El próxim dijous, día 30,
SORTIRÁ
LA ESQUELLA
DE LA
TORRATXA

Número extraordinari

DEDICAT A LA FESTA DELS MORTS

Gridará l' atenció entre altres treballs artístichs una TRICROMIA en doble página

!! 10 CÉNTIMS !! * Sortirá dijous que vé

DON JUAN TENORIO

DRAMA FANTÁSTICO

POR

DON JOSÉ ZORRILLA

Ptas. 2

EL NUEVO TENORIO

LEYENDA DRAMÁTICA

ORIGINAL DE

JOAQUIN M.ª BARTRINA y ROSENDO ARÚS

Ptas. 2

Dentro de pocos días se pondrá á la venta el

ALMANAQUE BAILLY-BAILLIERE

PEQUEÑA ENCICLOPEDIA POPULAR DE LA VIDA PRÁCTICA

En rústica, Ptas. 1'50

Encuadernado, Ptas. 2

Obras nuevas de **Santiago Rusiñol**

EL POBLE GRIS

Ptas. 5

EL JARDIN ABANDONADO

Ptas. 2

INTERESSANT ALS LECTORS Y CORRESPONSALS

Adelanta ab rapidés la impressió de

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

ALMANACH

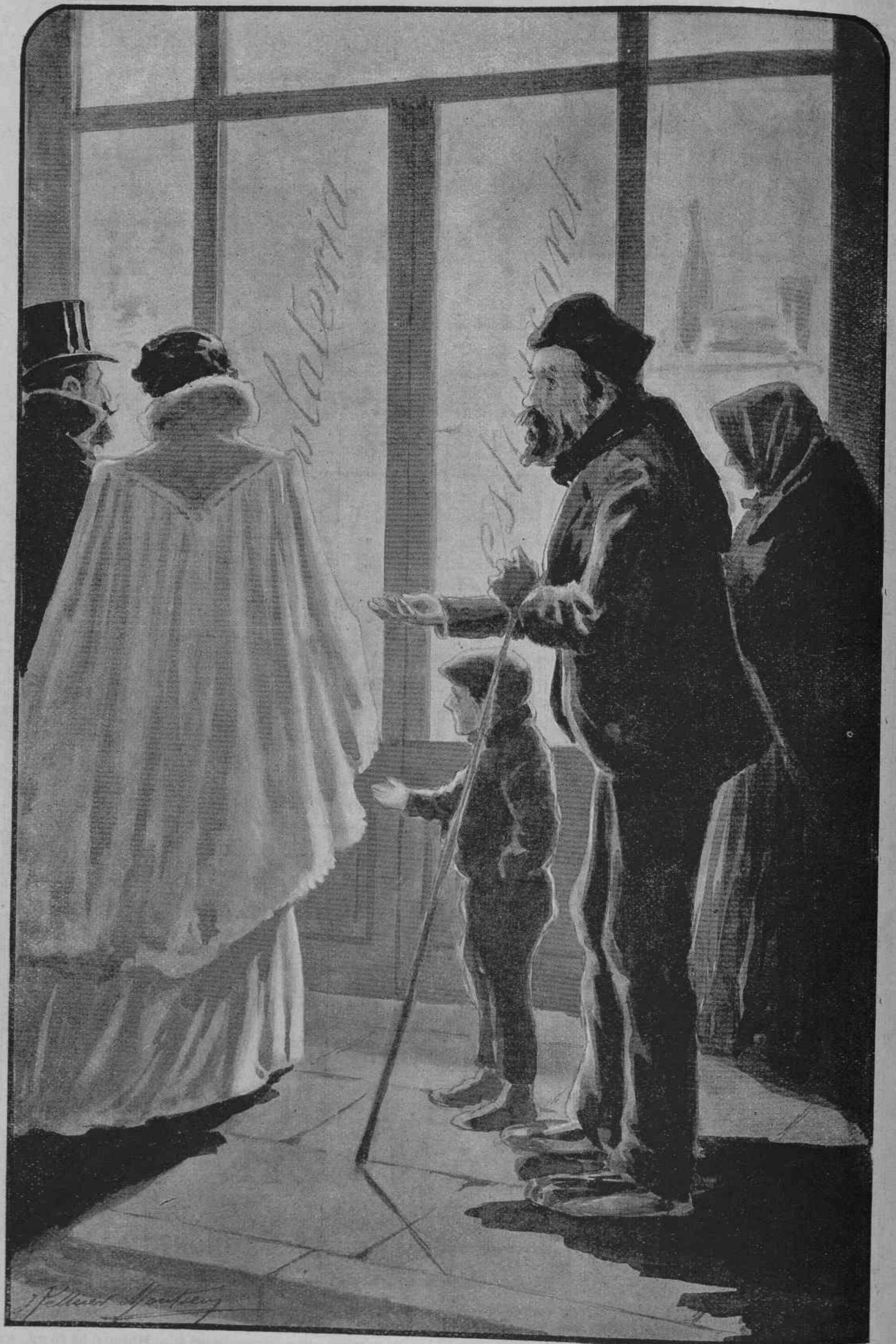
pera l' any 1903

Publicació la mes popular de Catalunya

NOTA. — Advertim als nostres corresponsals que 'ls pedidos se serveixen per rigorós torn.

NOTA. — Tothom que vulga adquirir qualsevol de ditas obras, remetent l' import en libransas del Giro Mútuo ó bé en sellos de franqueig al editor Antoni López, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu, franca de porta. No responém d' extravíos, si no s remet ademés un ral pera certifiat. Als corresponsals de la casa se 'ls otorgan rebaixas.

A LA PORTA DEL RESTAURANT

—Vostés, que ja deuen haver sopat... y ara sembla que hi tornan, recórdinse d' uns infelissos qu' encare no han esmorzat!...